

EDUCAȚIA TEHNOLOGICĂ - IDENTITATE ȘI EVOLUȚIE

Steliana TOMA

Prof.univ.dr., Universitatea Tehnică de Construcții București, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

I. Introducere

Una dintre competențele considerate “cheie” în lumea în care trăim este aceea de **a cunoaște, a înțelege, a evalua și a utiliza tehnologia**. Vrem sau nu, tehnologia marchează atât starea și evoluția societății omenești cât și existența cotidiană iar interesul preadolescenților față de provocările și produsele ei se manifestă exploziv și nu mai poate fi ignorat de școală. Pe bună dreptate s-a și spus că *”Puterile pe care tehnologia ni le-a pus la dispoziție sunt prea mari pentru a fi lăsate în voia sorții sau a lăcomiei”* (1, 2005, p.63).

Evoluția tehnologiei și impactul ei asupra vieții în general au pus problema asocierii culturii, muncii și tehnologiei și a integrării lor în noile conținuturi de învățare. Introducerea în anul 1992 a noii discipline ”Educația tehnologică” în învățământul gimnazial a fost una dintre soluțiile adoptate de România în acest sens. Această decizie, practic una de asumare a responsabilității pentru viitor, s-a întemeiat pe importante documente de politici educaționale elaborate anterior, în anii 1972-1990. În acest context, reținem că:

- în Raportul UNESCO ”A învăța sa fii” se constata că *”Cei mai mulți oameni profită pasiv de tehnologie, ori se resemnează, fără a înțelege ; în consecință nu pot acționa în nici un fel asupra ei”* și se atrăgea imperios atenția: *”Cunoștințele tehnice capătă o importanță vitală în lumea modernă și ele trebuie să facă parte din formația de bază a fiecăruia. Necunoașterea metodelor tehnice face ca individul să depindă din ce în ce mai mult de un altul în viața de zi cu zi, reduce posibilitățile de găsire a unei slujbe, crește pericolul ca aceste efecte dăunătoare să ducă la întrebuințarea nerațională a tehnologiei – la alienarea indivizilor, poluare etc. »* (2, 1974, p.116);
- In cadrul Planului pe termen mediu (1984-1989), UNESCO a lansat două mari programe : ”Science, technologie, societé” (STS) și „Education, formation, societé”, din acest program făcând parte și subprogramul **„Enseignement des sciences et de la technologie”**.

In 1992, prin Planul de învățământ al învățământului gimnazial, Educația tehnologică a intrat oficial în oferta educațională obligatorie, marcând ruperea de tradiționalul Lucru manual. În anii următori, orientarea spre legarea școlii de viață s-a accentuat prin introducerea disciplinei „Tehnologie” în învățământul liceal și a disciplinei ”Abilități practice”, în învățământul primar.

II. Realizarea Educației tehnologice în perioada 1992-2012

1. Scurt istoric

Evoluția în timp a statutului disciplinei este sintetic prezentată în tabelul 1.

Tabel 1: Consolidarea statutului disciplinei în perioada 1992-2012

1992	Introducerea Educației tehnologice în Planul de învățământ al gimnaziului ca disciplină de cultură generală, prevăzută cu 2 ore/săptămână și organizată pe grupe de 12-15 elevi;
1992-1998	Programe scolare modulare și alternative pentru clasele V-VIII
1998 - 2004	Programa școlară unică
1998	DPPD al UTCB înființează, în baza OMEN nr.3071/12.06.1988, primele Studii Postuniversitare de Specializare în Educație Tehnologică din România (durata:2 ani);
1999	La solicitarea ministerului, mai multe universități din România încep să asigure pregătirea profesorilor de Educație Tehnologică
2000	Prima promoție din România de profesori cu specializarea Educație Tehnologică, pregătiți la DPPD al UTCB;
2000	Se publică Programul de Educație tehnologică și Metodica Educației Tehnologice pentru Definitivat și gradul didactic II, ordinul MEN nr. 797/5.X.2000, elaborată de DPPD-UTCB, valabilă și în prezent, cu mici adaptări.
2001	Prima Olimpiada Națională de Educație Tehnologică pentru elevii claselor V-VIII organizată la Iași. Se editează primele manuale alternative de Educație Tehnologică, clasele V-VIII; - Primul concurs de titularizare pe posturi de profesor de Educație Tehnologică pentru absolvenții cu specializarea cerută de post (Legea 128,art 7,al.d). - Se organizează examene de obținerea definitivatului și a gradelor didactice I și II pentru profesorii de Educație Tehnologică;
2002	La solicitarea MEC, se realizează primul studiu de sinteză privind statutul disciplinei și evaluarea programelor și manualelor de Educație Tehnologică, <i>Evaluarea programelor și manualelor de Abilități practice și Educație Tehnologică</i> , publicat în vol. „Școala la răscruce”, Ed.Polirom, Iași, (autori: Steliana Toma, Lica Bratean, Georgeta Pinta)
2002-2012	- Olimpiadele Naționale de E T, Edițiile 2 -11, la care au participat peste 1800 de elevi și 700 de profesori ET. - Concursuri naționale de titularizare a profesorilor de Educație Tehnologică; - Actualizarea periodică a documentelor curriculare; - Publicații: Revista AROTEM, cu rubrica permanentă ET și alte reviste editate pe plan local, în diferite județe; - Manifestări științifice: 5 conferințe internaționale cu secțiunea Educația tehnologică, 3 conferințe naționale și 8 simpozioane naționale

2. Profesorii de Educație tehnologică

Cei ce au dat viață și au consolidat în plan local sau național statutul Educației tehnologice sunt profesorii de Educație tehnologică.

Fig.1: Căscioarele, județul Giurgiu

Cine sunt profesorii Educație tehnologică?

- **sunt cadre didactice înalt calificate**, care au nu o singură specializare, ci cel puțin două, unii chiar 3 specializări, ceea ce înseamnă competențe din mai multe domenii, formate nu în 3-5 ani de studii universitare, ci în 7-9 ani de studii universitare (licență + studii postuniversitare de specializare în Educație tehnologică, o parte și cu specializări în Informatică sau TIC), calificări care le dau posibilitatea de a realiza un învățământ modern, interdisciplinar și centrat pe elev;
- sunt persoane care **și-au dorit** să fie profesori de Educație Tehnologică;
- sunt profesori care **și-au finanțat** specializarea în Educație Tehnologică (cu excepția unui număr redus de persoane care au beneficiat de două programe de finanțare (PIR și POSDRU));
- sunt oameni care **iubesc preadolescenții**, care au spirit inventiv și care au arătat elevilor, părinților și celorlalte cadre didactice că la școală elevii pot fi veseli și motivați, că pot să fie mândri de produsul activității lor, că pot coopera eficient unii cu alții sau că pot face o opțiune școlară sau profesională în cunoștință de cauză;
- sunt profesori care, pe plan local sau județean, **se implică în realizarea unor proiecte de dezvoltare a relației școală-comunitate**, în organizarea de expoziții, concursuri sau activități de promovare a unui mediu și stil de viață sanatos precum și a tehnologiilor de protecție a mediului și vieții personale.

3. Contribuția Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic al UTCB în promovarea și consolidarea statutului disciplinei Educație

tehnologică

Expresie a implicațiilor cotidiene ale tehnologiilor moderne de producție, de comunicare, de informare și de relaționare precum și a tendințelor novatoare din gândirea și practica pedagogică, **Educația tehnologică și-a definit și consolidat propria identitate și prin noi**, DPPD al UTCB, căruia la nivel național i se recunosc contribuții cum ar fi: elaborarea primelor și a actualelor programe școlare ale disciplinei Educația tehnologică pentru elevii claselor V-VIII, elaborarea programelor de definitivat și grade didactice, organizarea concursurilor de titularizare și a examenelor de obținere a definitivatului și a gradelor didactice I și II, înființarea, în 1998, a primei școli postuniversitare din România de formare a profesorilor de Educație tehnologică. Programul s-a dovedit bine fundamentat și realist, a fost și a rămas compatibil cu oferta curriculară din țările cu sisteme avansate de educație și cultura tehnologică. Pentru acoperirea disciplinelor DPPD al UTCB a apelat la cadre didactice universitare cu recunoscut prestigiu științific și didactic, capabile de a lucra cu adulții, profesori din generații diferite, dar entuziași, capabili de a le insufla cursanților încredere în Educația Tehnologică, de a-i motiva și de a-i ajuta să depășească dificultățile momentului.

Fig.2: Urziceni, județul Slobozia

Fig.3: Răzvad, județul Dâmbovița

Promovarea Programului de studii postuniversitare de specializare în Educație tehnologică s-a făcut direct, prin rezultatele absolvenților noștri, materializate în participarea elevilor la olimpiadele de educație tehnologică și în proiecte educaționale sau activități semnificative care au dat școlii respective un plus de vizibilitate și recunoaștere în comunitatea locală.

Evaluarea pregătirii profesorilor înscriși la programele de specializare postuniversitară în Educație tehnologică s-a realizat cu exigență universitară, dar în manieră elegantă și cu grijă pentru participanți. Oferirea feed-back-ului a fost făcută astfel încât aceștia să simtă și să vadă că ne pasă de progresele pe care le fac, că intenția noastră este de a le oferi sprijin și, mai ales, încredere în

posibilitățile lor de a asigura caracterul tehnico-aplicativ și interdisciplinar al Educației tehnologice în gimnaziu.

Pentru a fi asigurate cadre didactice de specialitate, DPPD al UTCB a dezvoltat parteneriate cu alte universități (Pitești, Constanța, Bacău ș.a.) și cu inspectorate școlare județene (Argeș, Ialomița, Călărași, Giurgiu, Constanța, Iași, București, Ilfov, Dâmbovița ș.a.), parteneriate care s-au concretizat în ateliere de lucru, seminarii, activități metodice precum și în organizarea secțiunii Educație tehnologică în cadrul unor conferințe internaționale de anvergură sau în organizarea și conducerea fazei naționale a Olimpiadei de Educație tehnologică pentru elevii claselor V-VIII.

O relație deosebit de fructuoasă s-a dezvoltat în timp cu Site-ul profesorilor de Educație tehnologică (6) și cu **Revista AROTEM** care, prin rubrica anume consacrată acestora, a oferit, la nivel național, profesorilor de Educație tehnologică un **suport tehnico-științific și pedagogic consistent, continuu și necondiționat** (7).

În perioada 1998-2012, în Revista AROTEM au fost publicate peste 40 de articole care au oferit personalului didactic de specialitate atât soluții tehnologice moderne pentru rezolvarea unor probleme esențiale pentru desfășurarea activităților umane cotidene cât și sugestii pedagogice și metodice de organizare grafică, esențializată a conținuturilor respective în vederea introducerii lor în lecțiile de Educație tehnologică, pentru elaborarea de auxiliare curriculare (ghiduri, proiecte didactice, portofolii tematice, fise de lucru ș.a) precum și în vederea pregătirii concursurilor de titularizare și a examenelor de definitivat și grade didactice.

DPPD al UTCB își asumă, în continuare, rolul de a promova și susține științific și psihopedagogic Educația tehnologică pentru imensul ei potențial de a asigura o învățare de calitate, atractivă și de actualitate într-o lume în care tehnologia dă tonul.

NB

(în continuare, partea a doua)